Халкыбызның күңел бизәкләре

Әбиебез сандыгында
Сакланмый нилэр генә.
Әйдәгез, сорыйк узеннән
Ачып курсәтсен безгә.
Каян анлап алды икән
Әби безнен теләкне?
Түрдэ торган сандыгын ул
Узе ачып курсәтте.

Баш һәм аяк киемнәре:

Калфак

Татар хатын-кызларының рухи матурлыгын, күңел байлыгын, тегү-чигү эшләренә осталыгы, зәвыгын чагылдыручы төрки халыкларда киң таралган баш киеме.

Энже калфак, узе ап-ак
Бик килешэ йөземэ.
Калфагымнын матурлыгын
Хэммэсе дә курсеннәр
Энже калфак кигән кыз ул
Татар кызы дисеннәр!

Түбәтәй

Төрки халыкларда ирләрнең төп баш киеме. Түбәтәй бары тик гади тукымалардан гына тегелгән.

Балкып тора түбәтәйлә

Энҗе бөртекләр белән

Алар монда килгән, гүя

Чын әкият иленнән.

Читек

Борынгы бабаларыбыз күн эшкәртүнең чын осталары булган 19нчы гасырда да татарның сафьян читекләре дан казанган.

Бизәк төшкән итекләрне
Читекләр дип йөрткәннәр.
Аларны татар кызлары
Бәйрәмнәрдә кигәннәр…

Бизәнү әйберләре:

Чулпы

Чулпының махсус ясалган алкаларына тасма киертеп, чәч толымына әнә шул тасмаларны кушып үргәннәр. Чулпы үзе тәнкәләрдән торган: ул тәнкәләрнең шомасы да, чокып бизәлгәне дә, коеп ясалганнары да булган, кайберләренә асылмалы вак тәнкәләр дә өстәлгән

Алкалар

Бизәнү әйберләренең аеруча киң таралганы, мөгаен алкадыр...Татар алкалары гаҗәеп күп төрле. Әмма аеруча үзенчәлеклесе, мөгаен груша сыман яисә өйрәк формасындагы өч асылмалы алкалар. Алка асылташлар белән бизәлгән.

Хәситә

Төсле тукымадан тегелә. Киңлеге 5-12 см., озынлыгы 30-40см. Тукымагаткүп төрле бизәкләр тезеп чыкканнар. Хәситәне күкрәк һәм арканы тыгыз каплап сул җилкә аша уң кул астыннан уткәргәннәр.

Муенса

Борынгы бизәнү әйберләреннән. Таш гасырында аны ирләр дә, хатын-кызлар да тагып йөри. Ул бәла-казадан, яман чирләрдән саклану өчен тагылган.

Көнкүреш әйберләре:

Сөлге

Яшь кызлар үз куллары белән чигеп, сугып сөлгеләр әзерләгәннәр. Сөлгеләрнең матурлыгына карап яшь кызларның уңганлыгы, пөхтәлеге, булдыклылыгы бәяләнгән.

Шәл

Шәл бәйләдем, шәл бәйләдем, шәл бәйләдем, шәл бәйләдем,
Шәлем түгәрәк түгел лә, шәлем түгәрәк түгел…

Көянтә

Көянтәләрем алам да, чиләкләремне тагам…

Чиләкләр

Чиләкләрем мөлдерәмә суым жиргә туге лә…

Сандык

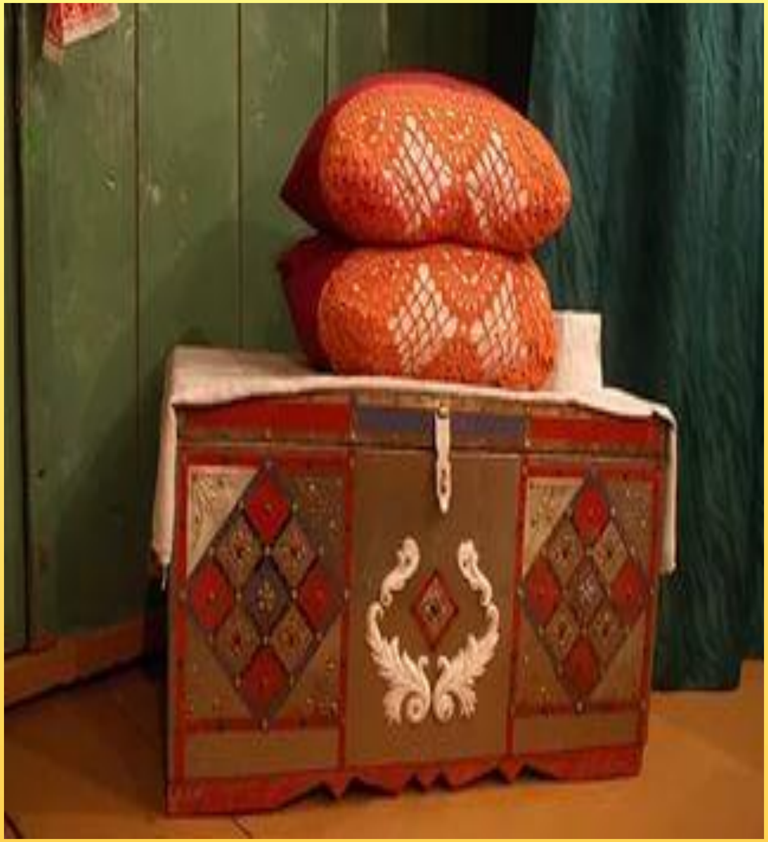

Әбиемнең сандыгы!

Нинди серләр саклый икән ул?

Гомер буе җыйган хәзинәме,

Әллә инде күңел бизәгеме,

Нинди серләр саклый икән ул?

Хәтерләүдән курыкма син!
Үткәнеңне онытма син!
Бел син ерак бабайларның
Ничек итеп көн иткәнен,
Нинди уйлар, нинди моңнар
Безгә калдырып киткәнен.

Р. Фәйзуллин

Игътибарыгыз өчен рәхмәт!

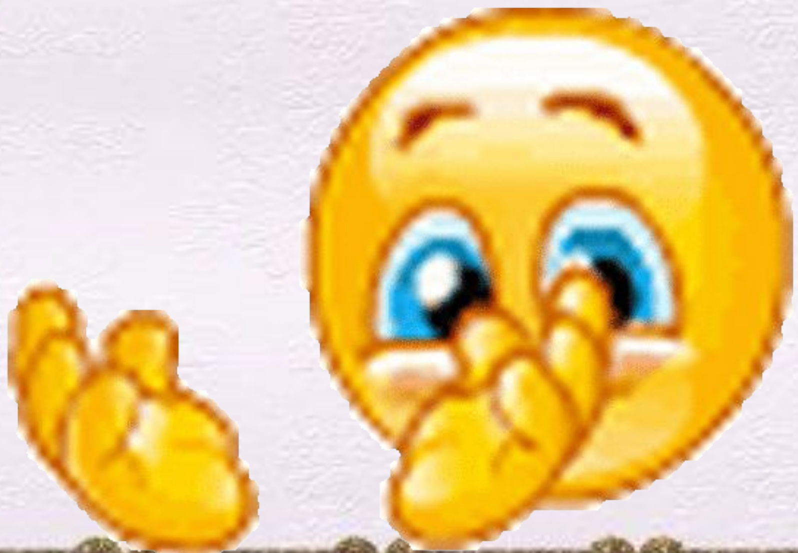

elenaranko.ucoz.ru